

FORETRÆDE FOR MILJØ- OG FØDEVAREUDVALGET

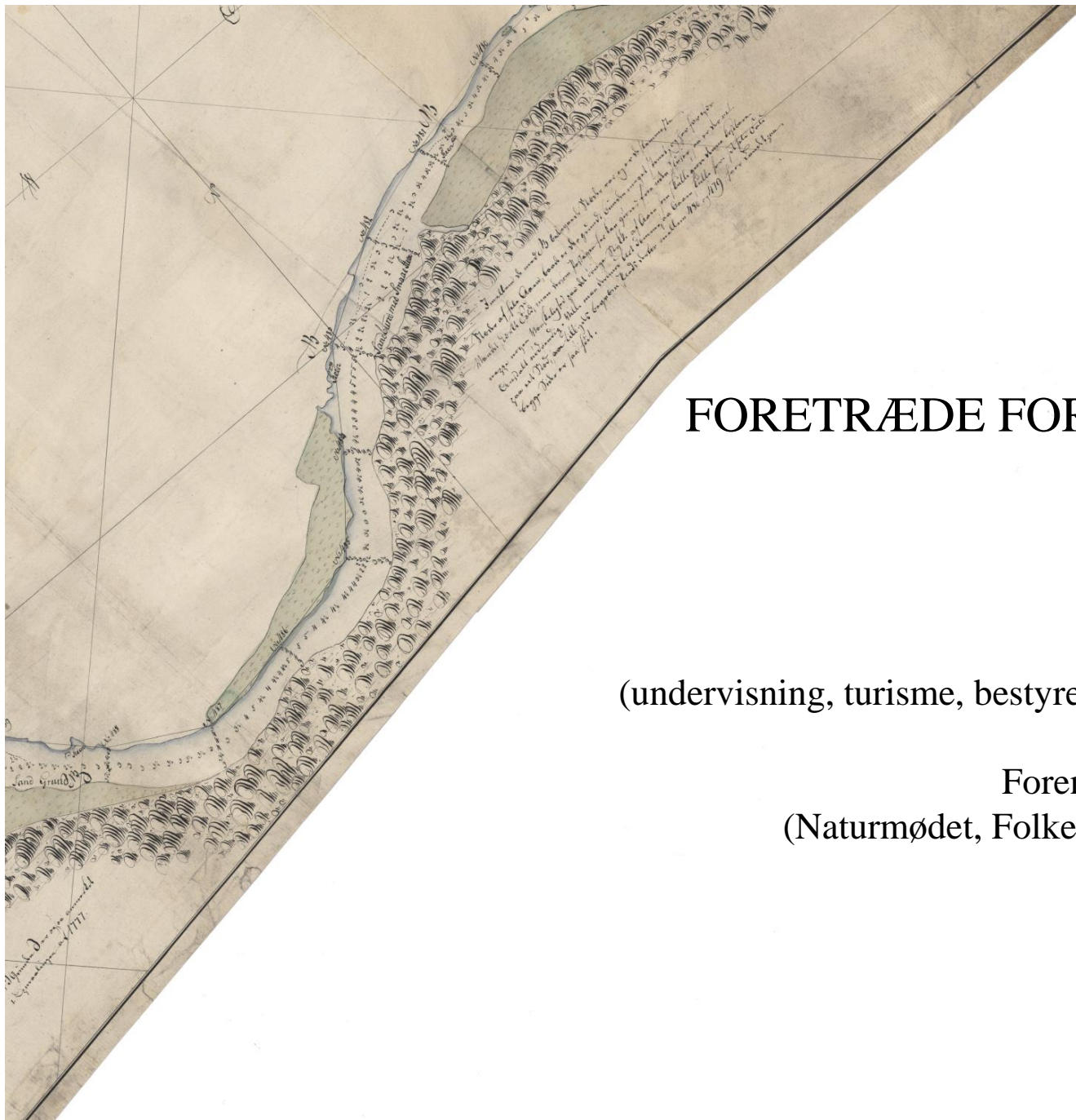
17. MAJ 2023

Lars Vedsø

(undervisning, turisme, bestyrelsesarbejde, ESG rapportering mv, rådgivning, strategi mv.)

Foreningen til nedlæggelse af Tange sø

(Naturmødet, Folkemødet, bøger, rapporter, møder, kommunikation)

EN REETABLERING AF GUDENÅEN VIL BETYDE AT...

MAN VIL UNDGÅ EN RÆKKE ULEMPER VED AT BIBEHOLDE TANGE SØ

MAN VIL OPNÅ EN RÆKKE FORDELE VED AT REETABLERE GUDENÅEN

MAN VIL OPFYLDE ØNSKERNE HOS LANGT DE FLESTE DANSKERE, BÅDE LOKALT OG NATIONALT

MAN VIL SIKRE DE KOMMENDE GENERATIONER NOGLE UNIKKE MULIGHEDER

MAN VIL HAVE FREMTIDSSIKRET EN POSITIV UDVIKLING FOR GUDENÅENS ØKOSYSTEM

MAN VIL POLITISK OPFYLDE SINE EGNE VISIONER OG MÅLSÆTNINGER

ULEMPER VED AT BEVARE TANGE SØ

Miljøulemper (+kvælstof, +fosfor, +pH, +tungmetaller, +PAH, +klimagasser)

Naturulemper (-gydepladser, -kontinuitet, -biodiversitet, -sammenhænge, +temperaturer, +invasive arter)

Økonomiske ulemper (+oprensning, +vedligeholdelse, +udsætninger, +investeringer)

Samfundsulemper (-politisk troværdighed, -samfundsmål, -DN,DSF mf., -lokal udvikling)

Rekreative ulemper (-naturoplevelser, -læring, -sammenhænge, -kvalitetstid)

FORDELE DER OPNÅS VED AT REETABLERE GUDENÅEN

Miljøfordele (+optag af CO₂ v. skovrejsning, +udveksling ml. systemer, +balance i økosystemerne)

Naturfordele (+naturlig reproduktion, +naturæstetik, +kontinuitet, +artsdiversitet, +habitatsdiversitet)

Økonomiske fordele (+kommunale skatter, +fisketegnsmidler, +multiplikatoreffekter, +tilflytning)

Samfundsfordele (+30% beskyttet natur, +ny naturlov, +EU og FN konventioner, +det fælles bedste)

Rekreative fordele (+jagt og fiskeri, +flora og fauna, +shelters, +naturoplevelser, +økoturisme)

BLOT ENKELTE DATA/INFORMATIONER - TANGE SØ

Gudenåen står i 2023 med en *ringe økologisk tilstand*. Tange sø har en *moderat økologisk tilstand* og drikkevandsreservoirer i terrænnære lag i området har *en ikke-god kemisk tilstand*. Randers fjord lider i dag.

Tange sø og Tangeværket påvirker natur- og miljøtilstanden negativt i Gudenåen - mellem Silkeborg og Tangeværket er således kun 12% af miljøtilstanden for fisk i vandløbene opfyldt mod 39% nedstrøms

I dag eksisterer en laksebestand i Gudenåen kun takket være årlige udsætninger på mere end 1 mio. kr./år - den oprindelige Gudenå laks havde sine gyde- og opvækstpladser under og opstrøms Tange sø

Lakse- og havørredfiskeriet er ”big business” - DTU/AQUA har beregnet en årlig indtjening til at udgøre 38-53 mio. kr./år for Gudenåkommunerne og skabelse af 10 ekstra ”grønne arbejdspladser” – i alt 1,8 mia. kr.

Motorbådssejladser på Tange sø slipper hvert år > 50 tons klimagasser ud i atmosfæren

Antal ½ års småørreder og mediantæthed har aldrig været lavere end i dag i de tilstødende vandløb til Gudenåen

I slammet i Tange sø er målt indhold af tungmetaller og PAH forbindelser, der overskrider grænseværdierne. En test for andre stoffer eks. PFOS vil med stor sikkerhed også afsløre andre ”generationsforureninger”

58% af den udrydningstruede ål og mere end 80% af nedtrækkende fisk dør i Tange sø/Tangeværket og 5 ”rødliste arter” er truet af Tangeværkets spærring

Løsningsmodellerne

1. Korte omløbsmodeller - ikke mulige pga. Vandrammedirektivets krav
2. Mellemlange omløbsmodeller - ikke mulige/kræver undtagelser pga. Vandrammedirektivets krav
3. Lange omløbsmodeller kræver undtagelsesbestemmelser eller lempelser af krav
4. En reetablering af Gudenåen vil opfylde Vandrammedirektivets krav 100%

Uanset model vil eldriften ophøre på Tangeværket

Alle formelle løsningsmodeller, kvantitative, kvalitative og økonomiske peger kun i én retning – en reetablering af Gudenåen

Generelle konklusioner

Et unikt naturområde vil blive vakt til live igen efter 100 års glemsel

Et naturområde, der vil være enestående i Danmark

Et naturområde man vil være stolte over at videregive til kommende generationer

En reetablering af Gudenåen ville opfylde nationale og internationale mål

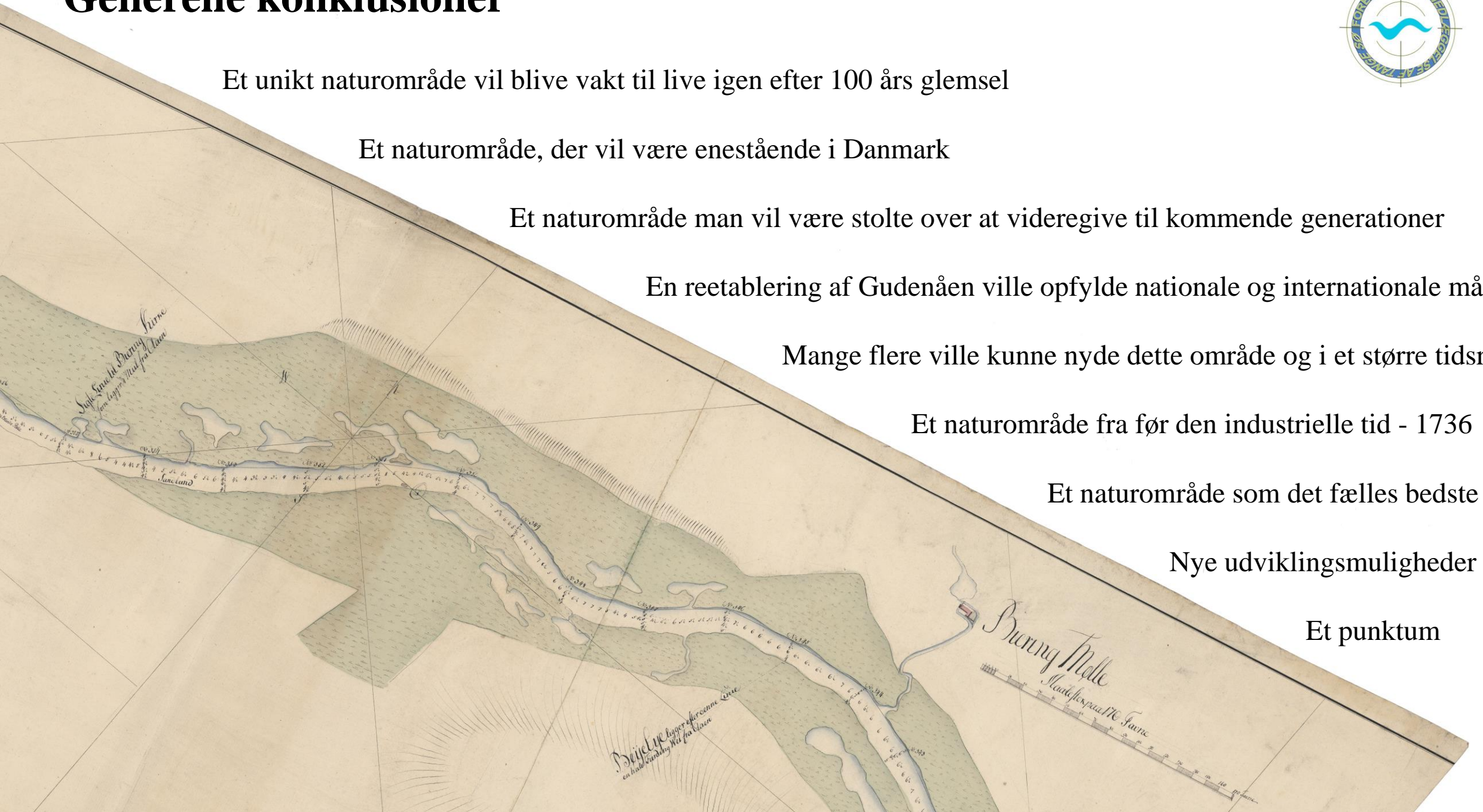
Mange flere ville kunne nyde dette område og i et større tidsrum

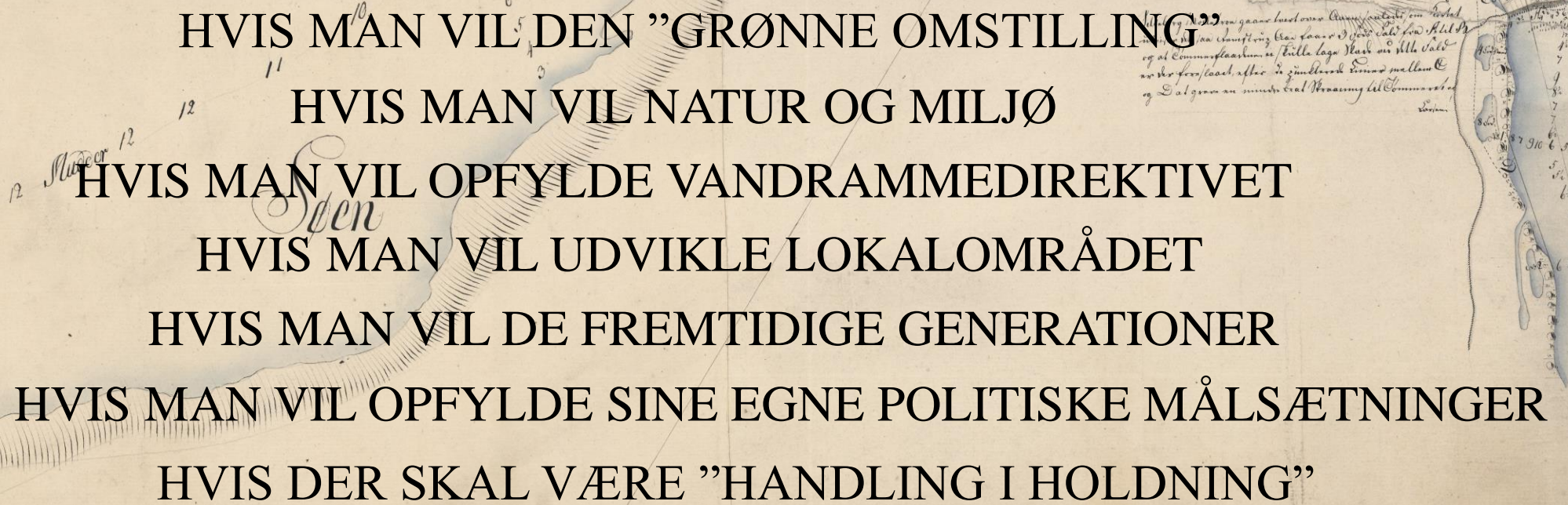
Et naturområde fra før den industrielle tid - 1736

Et naturområde som det fælles bedste

Nye udviklingsmuligheder

Et punktum

HVIS MAN VIL DEN "GRØNNE OMSTILLING"
HVIS MAN VIL NATUR OG MILJØ
HVIS MAN VIL OPFYLDE VANDRAMMEDIREKTIVET
HVIS MAN VIL UDVIKLE LOKALOMRÅDET
HVIS MAN VIL DE FREMTIDIGE GENERATIONER
HVIS MAN VIL OPFYLDE SINE EGNE POLITISKE MÅLSÆTNINGER
HVIS DER SKAL VÆRE "HANDLING I HOLDNING"

...ER DER KUN EN LØSNING...

EN REETABLERING AF GUDENÅEN

